

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı: B.05.0.HUK.0.00.00.00-045-460 11/01/2013

Konu :Mahalli İdare Birliklerinin Tasfiyesi ve Tüzük Değişikliği.

BAKANLIK MAKAMINA

İlgi: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 12.12.2012 tarih ve B.05.0.MAH.0.07.00.00250- 30866 sayılı yazısı.

GÖRÜŞ İSTENİLEN KONU : Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün İlgi yazısıyla; başta köylere hizmet götürme birlikleri olmak üzere tüzel kişilikleri kaldırılan mahalli idare birliklerinin tasfiyesinde izlenecek yönteme ilişkin Bakanlık görüşü istenilmektedir.

İLGİLİ BİRİMİN GÖRÜŞÜ : Mahalli İdareler Müdürlüğü konuyla ilgili olarak;

“...
5355 sayılı Kanun ile öngörülen KHGB'nin hibe ve devir yapamama işleminin birliğin faaliyetini yürütürken geçerli olduğu, tasfiye halinin istisnai bir özellik taşıdığı; kaldı ki 6360 sayılı Kanun ile köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılmasının öngörüldüğü, bu nedenlerle KHGB'lerine, Mahalli İdare Birlikleri Tip Tüzüğünde yer alan “...Birliğin mal varlığı, birlik meclisince alınacak kararlar doğrultusunda ve üye birimlerinin birlik mal varlığına katılma oranlarına göre, katılma oranları belli değil ise mahalli idare birimlerinin nüfusları oranında dağıtılır...” hükmünün her bir birliğe içinde bulunduğu özel duruma göre mal varlıklarını kamu kurum ve kuruluşları arasında devir ve hibe edebilecek şekilde tüzük revizyonlarını yapma imkanı verilmesi gerektiği; KHGB'leri için geçerli olabilecek bu yöntemin Kanunun yürürlüğe girmesi ile tasfiye olabilecek diğer mahalli idare birlikleri için de uygulanabileceği...”;

Şeklinde görüş bildirmiştir.

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİNİN GÖRÜŞÜ :Bilindiği üzere konuya ilişkin mevzuatta;

5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanununun 3 üncü maddesinde; “Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Mahallî idare: İl özel idaresi, belediye ve köyü,

b) Mahallî idare birliği: Birden fazla mahallî idarenin, yürütmekle görevli oldukları hizmetlerden bazılarını birlikte görmek üzere kendi aralarında kurdukları kamu tüzel kişisini,

c) Birlik: Mahallî idare birliğini,

İfade eder.”;

“Birlik tüzüğü” başlıklı 5 inci maddesinde; “Birlik tüzüğü, birliği kuracak mahallî idarelerin meclislerinde üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla kabul edildikten sonra valinin; birlik birden fazla ildeki mahallî idarelerin katılımı ile kuruluyorsa İçişleri Bakanının onayı ile kesinleşir. Tüzük değişikliğinin nasıl yapılacağı birlik tüzüğünde gösterilir ve onaylanması hakkında tüzüğün onaylanmasına ilişkin usûl uygulanır.

Birlik tüzüğünde aşağıdaki hususların bulunması zorunludur:

...
k) Tüzük değişikliğinin nasıl yapılacağı.”,

6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1 inci maddesinde; “(1) Bu Kanundaki devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaşırma komisyonu kurulur. Bu komisyona yardımcı olmak üzere valinin görevlendirmesi ile alt komisyonlar da kurulabilir.

...
(3) 1 inci maddeye göre tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilir. Devir işlemi ilk mahalli idareler genel seçimi itibarıyla uygulamaya konulur.

...
(26) Bu Kanunla tüzel kişiliği kaldırılan belediye, il özel idaresi ve köylerden oluşan veya bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren amaçları ortadan kalkacak olan mahalli idare birlikleri, ilk mahalli idareler genel seçiminden önce tüzüklerindeki hükümlere göre tasfiye olunur. Tüzüklerinde hüküm bulunmayan hallerde bu Kanunun devir, tasfiye ve paylaşırma ile ilişkin hükümleri uygulanır. Bu birlikler, Kanunun yayımı tarihinden itibaren, yeni personel istihdam edemezler, taşınır ve taşınmaz mal edinemezler, kendilerine ait taşınır ve taşınmaz malları satamazlar, hizmet alımına ilişkin sözleşme ve borçlanma yapamazlar.”,

Hükümleri yer almaktadır.

Dosyasının tetkikinden; 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun yürürlüğe girmesiyle, köylere hizmet götürme birliklerinin tasfiye işlemlerine ilişkin olarak tüzüklerinde değişiklik yaptıkları bu hususun Mahalli idareler Genel Müdürlüğüne intikal ettirildiği, Mahalli idareler Genel Müdürlüğünün de Hukuk Müşavirliğimizden konu hakkında Bakanlık görüşü istediği anlaşılmaktadır.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümleri çerçevesinde görüş istenilen konu irdelendiğinde;

Mahalli idare birliklerinin; görev, yetki, sorumluluk ve tasfiyesinin 5355 sayılı Kanun kapsamında kabul edilen tüzüklere göre yürütüldüğü ve bunların birer kamu tüzel kişiliği olduğu, kendilerine ait karar organlarının bulunduğu ve bu organların görev ve yetkilerinin tüzüklerinde belirtildiği, yine tüzüklerde, tüzük değişikliğinin ne şekilde yapılacağına hüküm altına alındığı,

6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birçok mahalli idare birliğinin üyelerinin tüzel kişiliklerinin kaldırması nedeniyle bu birliklerin tasfiyesi halinde mal varlıklarının üyelerine paylaşırılmasının imkânsız hale geldiği,

Aynı Kanunda tüzel kişiliği kaldırılan belediye, il özel idaresi ve köylerden oluşan veya Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren amaçları ortadan kalkacak olan mahalli idare birliklerinin, ilk mahalli idareler genel seçiminden önce tüzüklerindeki hükümlere göre tasfiye

olacağı, tüzüklerde hüküm bulunmayan hallerde Kanunun devir, tasfiye ve paylaştırmaya ilişkin hükümlerinin uygulanacağı, Kanunun yayımı tarihinden itibaren taşınır ve taşınmaz mal edinilemeyeceği ve satılamayacağı hususlarının düzenlendiği, sayılan bu hususlar içerisinde tüzüklerde değişiklik yapılamayacağına dair herhangi bir hükmün yer almadığı,

Bu durumda; tüzel kişilikleri kaldırılan mahalli idare birliklerinin tasfiye işlemlerinin tüzüklerinde yer alan hükümler, tüzüklerinde hüküm yoksa 6360 sayılı Kanunda yer alan devir, tasfiye ve paylaştırmaya ilişkin hükümler doğrultusunda gerçekleştirilebileceği veya tasfiye konusunun usulüne uygun tüzük değişikliği yapılarak yeniden düzenlenebileceği,

Deęerlendirilmektedir.

Uygun görüldüğü takdirde görüş yazımızın Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne havalesini arz ederim.

Ahmet SARAÇ
I. Hukuk Müşaviri V

MAHALLİ İDARELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

11/01/2013

Ahmet Hamdi NAYİR
Bakan a
Müsteşar Yardımcısı